

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Середня освіта (Історія)

другого рівня вищої освіти (магістр)

за спеціальністю 014.03 Середня освіта (Історія)

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Кваліфікація: Вчитель історії (професійна), магістр освіти (академічна)

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ
РАДОЮ

Голова вченої ради

проф. Безлюдний О. І. /

(протокол № 1 від «04» лютого 2017 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 01 вересня 2017 р.

Ректор проф. Безлюдний О. І. /

(наказ № 166 від «31» вересня 2017 р.)

Умань – 2017

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою (спеціальність 014.03 Середня освіта. Історія) у складі:

1. Гордієнко В. В.

2. Священко З.В.

3. Гордієнко Г.М.

1. Профіль освітньо-професійної програми Середня освіта (Історія)

1 - Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, кафедра всесвітньої історії та методик навчання, кафедра історії України
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Академічна кваліфікація: магістр освіти Професійна кваліфікація: вчитель історії
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма другого рівня вищої освіти (магістр) Середня освіта (Історія)
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра одиничний, 120 кредитів ЕКТС, термін навчання 1 рік 9 місяців
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію Серія НД-IV № 2479788. Термін дії сертифіката до 1 липня 2026 р. відповідно до рішення Акредитаційної комісії від 16 червня 2016 р. протокол № 121 (наказ МОН України від 21.06.2016 р. № 79-А).
Цикл/рівень	НРК – 8 рівень FQ – ЕНЕА – другий цикл, EQF-LLL – 8 рівень
Передумови	Наявність ОС бакалавр, ОКР спеціаліст
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	До 01.07.2026 р.
Інтернет – адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://history.udpu.org.ua/tretye-menyu-2/osvitni-prohramy
2 - Мета освітньо-професійної програми	
Підготовка вчителя історії з глибокими фундаментальними знаннями, навичками міждисциплінарного історичного дослідження, конкурентоспроможного фахівця, здатного будувати свою діяльність на основі проектування, креативного творчого підходу, партнерства у комунікації та забезпечувати зв'язок між історичною наукою і суспільною свідомістю у педагогічній діяльності.	
3 - Характеристика освітньо-професійної програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Обов'язкові дисципліни I. Цикл загальної підготовки – 31 кредит. 1.1. Гуманітарна підготовка – 7 кредитів. 1.2. Фундаментальна підготовка – 24 кредити. II. Цикл професійної підготовки – 41 кредит. 2.1. Психолого-педагогічна підготовка – 12 кредитів. 2.2. Науково-предметна підготовка – 29 кредитів. Дисципліни вільного вибору студента – 27 кредитів. Блок № 1 – 27 кредитів Блок № 2 – 27 кредитів Практична підготовка – 12 кредитів Атестація – 9 кредитів
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна (для магістра) Програма ґрунтується на загальновідомих наукових результатах із врахуванням сучасного розвитку історичної науки. Орієнтована на глибоку спеціальну підготовку науковців, учителів історії, працівників державних установ та громадських організацій, ініціативних фахівців, здатних генерувати нові ідеї та знання на базі сучасних досягнень науки, готових до безперервного й актуального навчання.
Основний фокус освітньої програми	Загальна освіта в галузі теорії та методики історії. Акцент на проектуванні і здійсненні освітнього процесу з урахуванням сучасної

та спеціалізації	соціокультурної ситуації і рівня розвитку особистості.
Особливості програми	Програма базується на сучасних наукових знаннях про цілі і цінності історичної освіти, проблеми історичного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів, традиційні та інноваційні підходи до їх вирішення. Розвиває перспективи як європейської, так і світової історії, глибокі знання і критичний підхід до національної та світової історіографії, знання окремих галузей права.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускники можуть обіймати посади вчителя історії у загальноосвітніх навчальних закладах, вчителя правознавства, організатора освіти, працівника громадсько-суспільних та культурних установ, органів державної влади та місцевого самоврядування. <i>Посади за ДК 003:2010:</i> 2331 Вчитель загальноосвітнього навчального закладу 2320 Викладач професійного навчально-виховного закладу 2443.2 Історик 2443.2 Історик (суспільні відносини) 2443.2 Консультант з питань історії 2443.2 Консультант із суспільно-політичних питань (в партіях і громадських організаціях) 2442.1 Молодший науковий співробітник (археографія, географія, кримінологія, палеографія, соціологія).
Подальше навчання	Можливість навчатися за програмою третього циклу у галузі знань, що узгоджується з отриманим дипломом магістра, можливість викладання, доступ до спеціалізованих досліджень з історії.
5 - Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Загальний стиль навчання – студенто-орієнтований, активний, отримання фахових та спеціалізованих компетенцій забезпечено комплексним поєднанням обов'язкових дисциплін та предметів спеціалізації, науково-дослідної практики та атестації, які дозволяють моделювати предметний і соціальний зміст майбутньої професійної діяльності студентів. Для реалізації програми студент має пройти науково-дослідну практику, написати та успішно захистити магістерську роботу обсягом 65 – 85 сторінок, на написання та захист виділяється значна частина часу.
Оцінювання	Екзамени (усні для концептуальних частин та письмові – для перевірки основних знань), заліки, виступи на семінарах, презентації, проектна робота, захисти практики та кваліфікаційних робіт. Атестація здійснюється у формі: захисту випускної кваліфікаційної роботи магістра з історії та випускного екзамену.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі історії та археології у процесі професійної діяльності та в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів історичної науки та археології та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Загальнокультурна та гуманітарна – здатність засвоювати та використовувати комплекс знань із світової та національної культури; залучатися до культури через процес духовного спілкування та відчуттів; засвоювати культуру у співтворчості; виробляти моделі поведінки орієнтовані на загальнолюдські цінності. ЗК 2. Громадянська компетентність – здатність людини активно, відповідально й ефективно реалізовувати громадянські права та обов'язки з метою розвитку демократичного громадянського суспільства, гармонійне поєднання особистих інтересів з потребами суспільства, участь у функціонуванні демократичних інститутів. ЗК 3. Мовна і комунікативна – володіння рідною та іноземною

	<p>мовами, сучасними засобами зв'язку та основами комп'ютерної грамотності для ефективного забезпечення інформаційної підтримки проведення наукового дослідження, уможливлення міждисциплінарних та професійних комунікацій.</p> <p>ЗК 4. Міжособистісна компетентність – здатність до спілкування, роботи в команді, самокритики, самодисципліни, використання різних кодів і засобів спілкування.</p> <p>ЗК 5. Дослідницька компетентність – здатність використовувати науковий інструментарій (визначити дослідницьке завдання, відібрати інформацію, обґрунтувати методологію) для проведення теоретичних та експериментальних досліджень у навчальній і професійній діяльності.</p> <p>ЗК 6. Компетентність у соціальних відносинах – здатність особистості гнучко орієнтуватися в постійно мінливих соціальних умовах та ефективно взаємодіяти з соціальним середовищем.</p> <p>ЗК 7. Організаційна – здатність до формування структурної моделі особистого менеджменту (виявляти ініціативу, розробляти стратегії, оптимізувати часові витрати на різні форми роботи, інтелектуальна самостійність та критична обізнаність).</p> <p>ЗК 8. Управлінська компетентність – здатність до управління у відповідності зі стандартами якості, заснованих на потребах і інтересах цільових груп.</p> <p>ЗК 9. Компетентність у командній роботі – здатність до співпраці та інтеграції в прагненні до мети спільно з іншими людьми, відомствами, організаціями, активної участі у командній роботі, безвідносно до фонових знань та бачень визначених завдань.</p> <p>ЗК 10. Компетентність у сфері інновацій та вдосконалення – здатність до практичного застосування нових ідей, пропозицій, освітніх практик з метою цілеспрямованого вдосконалення, безперервного і само організованого навчання.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>ФК 1. Історіографічно-джерелознавча компетентність – розуміння розміщення, принципів відбору, застосування історіографічного доробку та архівних документів для реконструкції політичної та культурної історії в українському і світовому контекстах, для комплексного дослідження історичних, суспільно-політичних, державотворчих, соціокультурних аспектів становлення та життєдіяльності народів світу.</p> <p>ФК 2. Міждисциплінарна – спроможність використовувати міждисциплінарні підходи для проведення порівняльних досліджень і узагальнень щодо природи етнонаціональних і державотворчих процесів, наявності спільного та відмінного у світовій історії.</p> <p>ФК 3. Методологічна – знання законів наукового, соціального і професійного мислення, володіння комплексним, інтеграційним, історичним, динамічним, ситуаційним, системним підходами до наукового аналізу, здатність практично послуговуватись методами історичного дослідження.</p> <p>ФК 4. Інформаційна – вміння отримувати знання з різних комунікативних потоків, працювати з джерелами історичної інформації, використовувати високі стандарти текстового аналізу</p> <p>ФК 5. Аксиологічна – вміння формулювати оцінки і версії історичних подій відповідно до загальнолюдських цінностей певного часу та певної групи людей.</p> <p>ФК 6. Логічна – вміння визначати та застосовувати теоретичні</p>

	<p>поняття, положення, концепції для аналізу й пояснень історичних фактів, явищ, процесів, використовувати комплекс наукових дефініцій для вирішення науково-практичних завдань.</p> <p>ФК 7. Компетентність історичної пам'яті – здатність до світоглядного самовизначення, усвідомленого ставлення до історичної пам'яті як частини культурного капіталу, формування на її основі соціально-моральної позиції особистості.</p> <p>ФК 8. Предметно-історична компетентність – виявлення знань та розуміння наукових основ певної тематичної області, методології дослідження історичного процесу у національному, європейському та світовому контекстах.</p> <p>ФК 9. Проективна компетентність – здатність до перетворювальної навчальної та дослідницької діяльності на основі прогнозування, планування, конструювання і моделювання явищ, процесів, систем. уміння розробляти проекти та управляти якістю виконуваної роботи.</p> <p>ФК 10. Особистісна компетентність – прагнення саморозвитку та самовдосконалення у науково-педагогічній діяльності, обізнаність у власних силах, здатність до рефлексії та самоаналізу.</p>
7 – Програмні результати навчання	
	<p>Студент виявляє знання і розуміння</p> <ul style="list-style-type: none"> • Теорій історичного процесу, етапів і методів історичного дослідження, соціальних функцій історичної свідомості, місця і ролі історичних знань у сучасному суспільстві. • Змісту основних напрямів і шкіл сучасної історичної науки, головних проблем у розвитку історіографії та впливу сучасної гуманітаристики на історіографічний процес. • Основних аспектів теоретико-методологічного дискурсу усно історичних досліджень у просторі конструювання минулого. • Специфіки філософського знання, основного кола філософських проблем, принципи філософського підходу до пізнання. • Основних праць вітчизняних і зарубіжних істориків, присвячених актуальним проблемам історії української державності. • Міжнародних відносин і зовнішньої політики провідних держав світу періоду новітньої історії, найбільш значимих проблем з історії міжнародних відносин та нові тенденції у їх розвитку в умовах постбіполярного світу і глобалізаційних процесів. • Сутності, етапів та особливостей інтеграційних процесів у Європі, організаційних та правових засад Європейського Союзу. • Особливостей створення, діяльності різноманітних регіональних і міжрегіональних міжнародних організацій. • Етапів розвитку української етнічності, її регіональних варіантів та утворення українських спільностей у зарубіжному світі. • Специфіки освіти як явища культури і соціального інституту в його історичній, соціокультурній динаміці. • Загальних положень системи нормативно-правового регулювання освіти в Україні. • Особливостей та змісту організації педагогічного процесу у вищому навчальному закладі. • Прийомів удосконалення майстерності мовлення як засобу передачі знань та умінь. • Сутності, історії виникнення, класифікації, структури та дидактичної взаємозалежності сучасних креативних технологій навчання у вищій школі.

Студент демонструє здатність

- Характеризувати існуючі парадигми історії української державності, її обумовленість та соціодинаміку на тлі світових державотворчих процесів.
- Орієнтуватися в міжнародному політичному житті, геополітичній обстановці, аналізувати суспільні явища й узагальнювати політичний досвід.
- Аналізувати правові та інституціональні виміри співробітництва України та ЄС, виявляти перспективи та наслідки сучасних інтеграційних процесів і місця в них України.
- Визначати актуальне дослідницьке завдання, накопичувати необхідну інформацію для її розв'язання, формулювати науково вагомі висновки, презентувати результат діяльності.
- Організувати проведення розвідувального емпіричного соціологічного дослідження, застосувати відповідні до мети і завдань методи збирання первинного соціологічного матеріалу.
- Застосовувати наукову критику до аналізу поглядів дослідників минулого, робити власні узагальнення щодо теоретичного і методичного рівня наукових праць з історії.
- Кваліфіковано розробляти наукову гіпотезу на підставі доступного джерельного матеріалу.
- Використовувати професійно-профільовані знання, уміння й практичні навички в галузі фундаментальних розділів етнології для дослідження етнічних явищ та процесів.
- Складати етнопсихологічну характеристику українців, характеризувати перебіг етнічних процесів в Україні та прогнозувати їх розвиток.
- Аналізувати українську історію крізь теорію Великого Фронтиру, визначати основні риси історії і культури українського козацтва й зіставляти їх з відомими світовими аналогами.
- Здійснювати пошук інформації іноземною мовою за завданням, збирати та аналізувати дані, необхідні для вирішення умовно-професійних завдань; презентувати іншомовну інформацію професійного характеру у вигляді переказу або доповіді.
- Використовувати професійно-профільовані знання й практичні навички для вирішення теоретичних та практичних завдань в галузі історії.

Студент демонструє готовність

- Соціальної взаємодії, займати активну громадянську позицію та робити усвідомлений вибір в умовах сучасного політичного плюралізму.
- Фахово проводити самостійне історичне дослідження, розробляти тематичний проект методом усної історії.
- Застосовувати науковий світогляд, філософську культуру мислення та пізнання.
- Застосовувати знання з історії та етнології для реконструкції окремих елементів та обрядів традиційної культури.
- Виявляти толерантність у комунікації.
- Виконання розвиваючої, координуючої, управлінської функції викладача ВНЗ, здатність до саморозвитку та самовдосконалення.

	<ul style="list-style-type: none"> • Дотримуватися правових та морально-етичних вимог у навчальній та професійній діяльності. • До інтелектуального осмислення і практичного застосування історичного досвіду розвитку держави і права у професійній діяльності. • Застосовувати комп'ютерні технології, технології дистанційного навчання, модульно-тьюторську систему навчання, технологію ситуаційного навчання (кейс-метод), дослідницьких проєктів, технологій навчання у співробітництві тощо, як інструментів пізнання. • Створення власної концепції проєктування дидактичної системи.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Процес навчання забезпечують провідні фахівці кафедр, в складі 4 докторів наук, 30 кандидатів наук та 8 викладачів.
Матеріально-технічне забезпечення	– Наявна матеріально-технічна база, забезпечує проведення всіх видів підготовки, навчальної та науково-дослідної роботи студентів. Обладнаний комп'ютерний клас. Діють лабораторії: Науково-дослідна лабораторія «Історичне краєзнавство Уманщини»; Науково-дослідна лабораторія «Археологія Уманщини»; Науково-дослідна лабораторія «Відродження нації».
Інформаційне навчально-методичне забезпечення	та – Навчальний процес забезпечений навчально-методичними комплексами, підручниками та посібниками. Навчальні курси розміщені в системі дистанційного навчання Moodle. Наукові роботи завантажені в інституційний репозитарій.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Укладені договори з: 1. Державним історико-культурним заповідником «Меджибіж» Хмельницької області. 2. Уманською ЗОШ I-III ступенів № 3 Уманської міської ради Черкаської області. 3. Уманським НВК «Уманська міська гімназія – школа естетичного виховання» Уманської міської ради Черкаської області. 4. Уманською ЗОШ I-III ступенів № 11 ім. М. П. Бажана Уманської міської ради Черкаської області. 5. Уманським НВК «ЗОШ I-III ступенів № 10 – медична гімназія» Уманської міської ради Черкаської області. 6. Уманським навчально-виховним комплексом «Загальноосвітня школа I-III ступенів ім. Ю. О. Гагаріна – педагогічний ліцей» Уманської міської ради Черкаської області. 7. Уманським НВК «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 7 – колегіум» Уманської міської ради Черкаської області. 8. Уманською ЗОШ I-III ступенів № 14 Уманської міської ради Черкаської області. 9. Уманською спеціалізованою школою I-III ступенів № 12 з поглибленим вивченням англійської мови. 10. Уманською загальноосвітньою школою I-III ступенів № 9 Уманської міської ради Черкаської області. 11. Уманською загальноосвітньою школою I-III ступенів № 8 Уманської міської ради Черкаської області. 12. Уманською загальноосвітньою школою I-III ступенів №1 ім. О.С. Пушкіна Уманської міської ради Черкаської області. 13. Городецькою загальноосвітньою школою I-III ступенів Уманської районної ради Черкаської області. 14. Собківським навчально-виховним комплексом «Дошкільний навчальний заклад – загальноосвітня школа I-III ступенів» Уманської районної ради Черкаської області. 15. Уманським краєзнавчим музеєм.

	16. Архівним відділом Уманської районної державної адміністрації. 17. Національним заповідником «Чернеча гора», м. Канів, Черкаська область. 18. Державним історико-культурним заповідником «Трипільська культура». 19. Інститутом археології НАН України у м. Києві.
Міжнародна кредитна мобільність	Реалізуються програми подвійного диплома: Університет в м. Порту (Португалія) Тракійський університет в м. Стара Загора (Болгарія) Державна вища школа професійної освіти ім. Іполіта Цегельського в м. Гнезно (Польща) Поморська академія в м. Слупську (Польща) Державна вища професійна школа імені Я.А. Коменського в м. Лешно (Польща) Академія імені Яна Длугоша в м. Ченстохові (Польща) Інститут європейської культури Познанського університету імені Адама Міцкевича в м. Гнезно (Польща) Державна вища школа професійної освіти в м. Хелмі (Польща)
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	–

1. Перелік компонент освітньо-професійної програми та її логічна послідовність

1.1. Перелік компонент ОПП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти(роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОПП			
I	Цикл загальної підготовки		
1.1	Гуманітарна підготовка		
OK1	Ділова іноземна мова	4	екзамен
OK2	Філософія та соціологія освіти	3	залік
1.2	Фундаментальна підготовка		
OK3	Історія України з найдавніших часів до кінця XVIII ст.	3	екзамен
OK4	Історія України XIX ст.	3	залік
OK5	Історія України XX – XXI ст.	3	екзамен
OK6	Історія стародавнього світу	3	екзамен
OK7	Історіографія історії України	3	залік
OK8	Історіографія всесвітньої історії	3	залік

OK9	Історія міжнародних відносин	3	екзамен
OK10	Історія середніх віків	3	екзамен
II Цикл професійної підготовки			
2.1 Психолого-педагогічна підготовка			
OK11	Педагогіка профільної школи	3	екзамен
OK12	Психологія профільної школи	3	залік
OK13	Теорія та методика навчання історії	3	залік
OK14	МН історії у профільній школі	3	залік
2.2 Науково-предметна підготовка			
OK15	Історія слов'янських народів XX ст.	4	екзамен
OK16	Нова історія країн Європи та Америки	3	екзамен
OK17	Новітня історія країн Європи та Америки	3	екзамен
OK18	Нова історія країн Азії та Африки	3	екзамен
OK19	Новітня історія країн Азії та Африки	3	екзамен
OK20	Археологія	3	екзамен
OK21	Основи історичного музеєзнавства	3	залік
OK22	Історія держави і права зарубіжних країн	4	екзамен
OK23	Магістерський семінар	3	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент		72	
Вибіркові компоненти ОПП			
Вибірковий блок №1			
ВБ 1.1	Культурно-історичний розвиток світових цивілізацій	3	екзамен
ВБ 1.2	Історичне краєзнавство	4	залік
ВБ 1.3	Історія української державності	4	екзамен
ВБ 1.4	Історія української діаспори	4	екзамен
ВБ 1.5	Методологія історії	3	залік
ВБ 1.6	Історична освіта в умовах багатокультурного середовища	3	залік
ВБ 1.7	Історія ментальностей	3	залік
ВБ 1.8	Історична географія України	3	залік

Вибірковий блок №2			
ВБ 2.1	Етнографія України	3	екзамен
ВБ 2.2	Історія правоохоронних органів України	4	залік
ВБ 2.3	Історія світової культури	4	екзамен
ВБ 2.4	Право Європейського Союзу	4	екзамен
ВБ 2.5	Соціальна історія європейського міста	3	залік
ВБ 2.6	Військова історія Європи	3	залік
ВБ 2.7	Архівознавство	3	залік
ВБ 2.8	Історія правових і політичних вчень	3	залік
Загальний обсяг вибірових компонент:		27	
Практична підготовка 12			
Виробнича практика			
П.01	Виробнича практика	12	
Загальний обсяг практичної підготовки:		12	
Атестація		9	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ			120

2.2. Структурно-логічна схема ОПП

3.Форми атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 014.03 Середня освіта. (Історія) проводиться у формі задачі кваліфікаційного екзамену з історії України або всесвітньої історії та методики їх навчання і захисту випускної кваліфікаційної роботи та завершується видачею документу державного зразка про присудження їм ступеня магістра із присвоєнням академічної кваліфікації: магістр освіти і професійної кваліфікації: вчитель історії.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

Затверджено на засіданні вченої ради історичного факультету Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (протокол № 11 від 15 червня 2017 р.).

Керівник проектної групи (гарант освітньої програми) :

Гордієнко В'ячеслав Володимирович, кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та методик навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Розробники:

1. **Священко Зінаїда Василівна**, доктор історичних наук, професор кафедри всесвітньої історії та методик навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
2. **Гордієнко Галина Миколаївна**, кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та методик навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Структурно-логічна схема освітньої програми Середня освіта (Історія)

Обов'язкові
компоненти ОП

Вибіркові
компоненти ОП

